

DIRVA

PRAHOS UŽKULISYJE

TIKROSIOJOS ČEKOSLOVAKIJOS KOMUNISTŲ 'PASIKEITIMO' PRIEŽASTYS BUVO ŪKINĖS, BET NE LAISVĖS TROŠKIMAS. — SOVIETAI YRA LINKĖ DUOTI KIEK LAISVĖS ŪKINIŲ REIKALUOSE, BET ŠNAIRIAI ŽIORI Į DVASINIO GYVENIMO LIBERALIZAVIMĄ.

VYTAUTAS MESKAUSKAS

Atrodo, kad ir Maskvoje, kaip Washingtone, vyko nemaža kova tarp 'sakalų' ir 'balandžių' svarstant Čekoslovakijos problemą. Visa eilė 'sakalų' iš Rusijos ir jos satelitų kompartijų veikėjų tarpo reikalavo čekus ir slovokus sutvarkyti. Atrodo, kad buvo duotas įsakymas Lenki-

joje ir Rytų Vokietijoje esančiom sovietų igulom pasiruošti žygiui į Prahą, kad valdžia vėl atidavus 'tikriesiems' komunistams. Prahos valdžia iš savo pusės paskelbė, kad tie kariuomenės pasiruošimai faktinai buvo tik pavasariniai manevrai, bet kaip New York Times teisingai pastebi, toks pareiškimas skambėtų tikriau, jei būtų paskelbtas anksčiau.

Iš pradžių Čekoslovakijos komunistai jautėsi esą gana stipriose pozicijose -- sovietams atstatyti savo 'tvarką' tame krašte būtų nelabai patogiu, nors momentas būtų neblogas: iš Vakarų jokios pagalbos nei čekai nei slovakai tikėtis negali. Tačiau, antra vertus, jėgos pavartojimas išblaškytų visas iliuzijas apie sovietinių režimų sušvelnėjimą, kurių išplitimas Kremlui yra labai parankus. Užtat nenuostabu, kad vienas Prahos radijo komentatorius šaukėsi net Apvaizdos: "Dėl Dievo meilės -- sakė jis -- nepakartokime tragiškų Jugoslavijos ir Vengrijos įvykių". Tai buvo išpėjimas ne tik sovietams, bet ir jo paties tautiečiams.

Mat, šiaip ar taip, pasikeitimai Čekoslovakijoje buvo įvesti ne masių sukilimo keliu, bet pačios kompartijos CK nutarimu. Ne dėl to, kad jo nariai ištikro norėtų duoti daugiau laisvės savo pavaldiniams, bet dėl prasidėjusių didelių ūkinių sunkumų, kurių nunalėti neįmanoma nei savo jėgomis nei su Maskvos talka.

Reikia neužmiršti, Čekoslovakijos pragyvenimo lygis antrojo pasaulinio karo pradžioje buvo beveik lygus Vokietijai,

tačiau po 15 metų komunistinės tvarkos jis šiandien atsiliko nuo Vakarų Vokietijos daugiau negu 50%, nepaisant to, kad Čekoslovakija nuokaro palyginti visai mažai nukentėjo. Prahos komunistams, kaip ir jų kolegoms Maskvoje, buvo aišku, kad jų ūkinėje sistemoje yra kažkokia klaida. Mažato, šiandien Sovietų Sąjunga palyginti mažai Čekoslovakijai yra skolinga net 800 milijonų dolerių, kurių atiduoti negali ir nenori. Čekijos ir Slovakijos komunistams atrodo, kad kaip tik tas faktas juos skatint skatinti ieškoti naujų prekybos ryšių su Vakarais, kur kadaise čekų prekės turėjo labai gerą vardą. Tačiau tam jų įmonės visų pirma turėtų būti atpalaiduotos nuo vergovės plano, kurio vykdymas privedė prie absurdo. Pagal naują tvarką įmonės direktorius turi laisvas rankas ir pirkime, ir pardavime ir gamyboje. Jis turi siekti savo įmonei pelno. Ir juo jo daugiau, juo geriau.

Kad ta sistema neišgašdintų Kremliaus, Čekoslovakijos komunistai nutarė, kad jų kraštas turi likti socialistinis (komunistinė samprata), priklausyti Varšuvos kariniam paktui ir Rytų bloko ūkinei bendruomenei. Kartu buvo liberalizuotas ir visas režimas, nes be jo negalima turėti nepriklausomų įmonių. Bet kai buvo pradėta kalbėti apie laisvę, šalia komunistų partijos veikti ir kitom partijom, Kremlius išsigando ir priminė Prahai, kad ji sulaužo savo pirmą nutarimą (kraštas turi likti socialistinis). Tokiu būdu šiandien Čekoslovakijos piliečiai gali važiuoti į užsienį, kur tik nori, jei kiti kraštai juos išsileidžia, gali skaityti užsienio spaudą ir literatūrą, tačiau kompartija vistiek lieka absoliučia krašto valdove, nes kitom partijom ar grupėm praktiškai neleidžia-

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103 Telephone: 431-6344

Lietuvos Laisvės Kovos Metai
LIII. Gegužė — May 22, 1968 Nr. 59

ILIUSTRUOTAS TAUTINIS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Lietuvių Tautinių Namų Chicagoje nariams, įnešusiems ne mažiau 100 dol., išduodamas toks nario pažymėjimas su balsavimo teise. Norintieji įstoti nariais gali kreiptis į Lietuvių Tautinių Namų valdybos pirmininką inž. J. Jurekūną, 3259 W. 66 St., Chicago, Ill. 60629, arba į valdybos išdininą Stasį Virpšą, 2558 W. 69 St., Chicago, Ill. 60629.

LIETUVIŲ TAUTINIAI NAMAI

JONAS JURKŪNAS

Praeitų metų pavasarį Chicagoje įsteigta nauja lietuviška organizacija pasivadavusi save Lietuvių Tautiniai Namai (Lithuanian National Hall Inc.).

Lietuvių Tautiniai Namai įregistruoti Illinois valstijoje, kaip ne pelno siekianti organizacija. Savo registracijos pareiškime LTN įrašė visiems Amerikos lietuviams bendrus tikslus, kuriuos ši organizacija siekia vykdyti: plosėti ir išlaikyti lietuvišką kultūrą, meną bei tautodailę, remti lietuvišką mokslinimąsi, auklėjimąsi, o taip pat nepamirštami ir savišalpos reikalai. Nieko dilginančio tų tikslų nusakyme

Inž. Jonas Jurekūnas, Lietuvių Tautinių Namų Chicagoje valdybos pirmininkas.

ma veikti. Visos sugestijos turi kilti iš pačių komunistų.

Savaime aišku, kad tokia tvarka atrodo kiek pavojinga ir Kremlui ir kitiems Maskvos satelitams, tačiau apsvačius visus plusus ir minusus, atrodo, Kremliuje buvo apsispręsta leisti ir toliau Dubčekui veikti, laukiant tolimesnių rezultatų. Dubčekas priėmė akrobatą, einantį ant labai aukštai iškeltos plonos virvutės.

ras derinti komercinį ir idealistinį pradus. LTN siekia, galima tarti kooperatinio metodu sutelkti kapitalą. LTN nori, kad lietuviškosios visuomenės sudėtas kapitalas investuotų į biznio pagrindais sutvarkytas institucijas sunkumams sukurtų visą ratą sudarydamas materialines sąlygas visiems tiems lietuviškiems uždaviniams vykdyti.

Pačiu pirmuoju Lietuvių Tautinių Namų rūpesčiu dabar yra sutelkimas visų geros valios lietuvių kapitalo, norint juo parūpinti organizuotai ir neorganizuotai lietuvių visuomenei patalpas - namus.

TRUMPA LIETUVIŲ TAUTINIŲ NAMŲ SANTVARKA

Lietuvių Tautinių Namų Vadovybė sudaro 13 direktorių. Šiuo metu penki iš jų organizaciją deleguoti, o aštuoni rink-

ti pavienių narių, padariusių nemažiau kaip \$100 įnašą.

Taigi, Lietuvių Tautinių Namų nariais gali būti pavieniai asmenys ir organizacijos. Organizacijos įstojusios nariu, gali gauti direktorių balsą. Bet kad apsaugoti pavienių narių teises, organizacijų deleguotų direktorių skaičius negali būti didesnis už pavienių narių rinktą direktorių skaičių. Okad nesusikoncentruotų administravimo pajėgumas vieno asmens ar organizacijos rankose, jo turimų balsų skaičius negali būti didesnis kaip 50.

Pradinis direktorių skaičius iš 13 galės būti reikalui esant padidintas iki 15, 17, 19 ir t.t.

Pavieniai nariai padarę įnašus, už kiekvieną \$100 -- gauna vieną balsą. Iš kiekvieno \$100 įnašo dešimt dolerių yra nario mokestis, kuris negražinamas, o \$90 yra ilgalaikė ir beprocentinė paskola. Kiekvienas narys už savo įnašą gauna nario pažymėjimą su pažymėta balsavimo teise ir ilgalaikės paskolos laktą.

(Šių dokumentų nuotraukos pridedamos atskirai)

Narys už Lietuvių Tautinių Namų veiksmus yra atsakingas vien tik savo įnašu. Narys atsidūręs finansiniuose sunkumuose gali kreiptis į Namų Valdybą ir prašyti, kad paskolintoji suma jam būtų gražinta.

Nariui mirus turimas skolos raštas gali būti pervestas jo šeimos nariams ar artimiesiems.

Lietuvių Tautinių Namų visus reikalus veda ir juos atstovauja Lietuvių Tautinių Namų Valdyba, direktoriato renkama kiekvienais metais.

Tai tokia trumpai nusakyta Lietuvių Tautinių Namų santvarka. Toji santvarka sudaryta taip, kad nė viena organizacija ar kuris pavienis narys jų neužvaldytų ir kad (Nukelta į 2 psl.)

NERAMUMAI PRANCŪZIJoje, o ypač sostinėje Paryžiuje, privertė gen. de Gaulle grįžti dieną anksčiau iš kelionės Rumunijoje. Prezidentas, pagal spaudos pranešimus, esąs karingoje nuotaikoje ir ruošiasi į jėgą atsakyti jėga. Kabineto posėdyje jis pareiškė: "La reforme oui, la chienlit non". Darbininkų unijoms įsijungus į neramumų kėlimą, komunistams siekiant laimėti politinės naudos, visas sambrudzis virs ta į generalinį streiką, galintį paliesti net ir pačios policijos eiles.

Politinį partijų reikalavimai teoretiškai gali nuversti vyriausybę, bet ne patį de Gaulle. Jis nepakeičiamas iki termino galo (1972 m.). Jam nepavykus sudaryti naujo kabineto, jis gali paleisti parlamentą ir paskelbti naujus rinkimus.

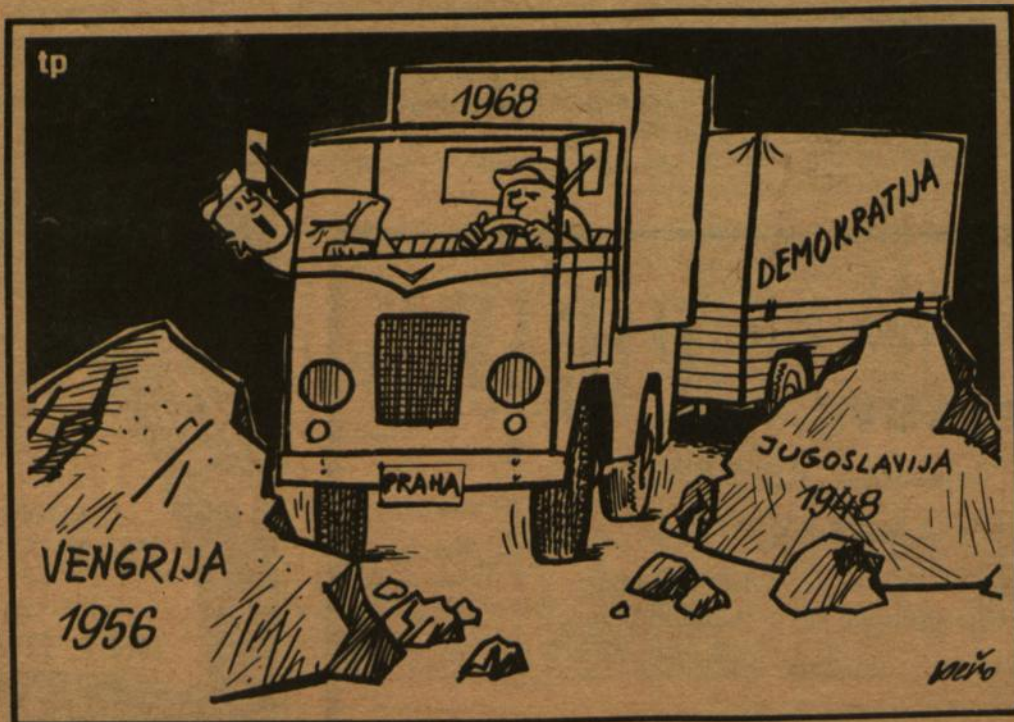
Žodžiu, valdžios vadžios lieka de Gaulle rankose bet kuriuo atveju.

"NETURTINGŲJŲ EISENA" į Washingtoną įeina į dramatišką stadiją ne vien dėl to, kad pritrūko pinigų eisenos dalyviams apnakvidinti ir pavaldinti, bet ir dėl to, kad eisenos vadovai savo karingais šūkiais žada įkelti nuotaikas ir demonstracijomis sukelti neramumus. Šūkiai, kaip "Šiandien mes eisim į kalėjimą" ar "Šiandien statysime dramą" nieko gero nežada, nebent šūkiais šūkiais ir liktų.

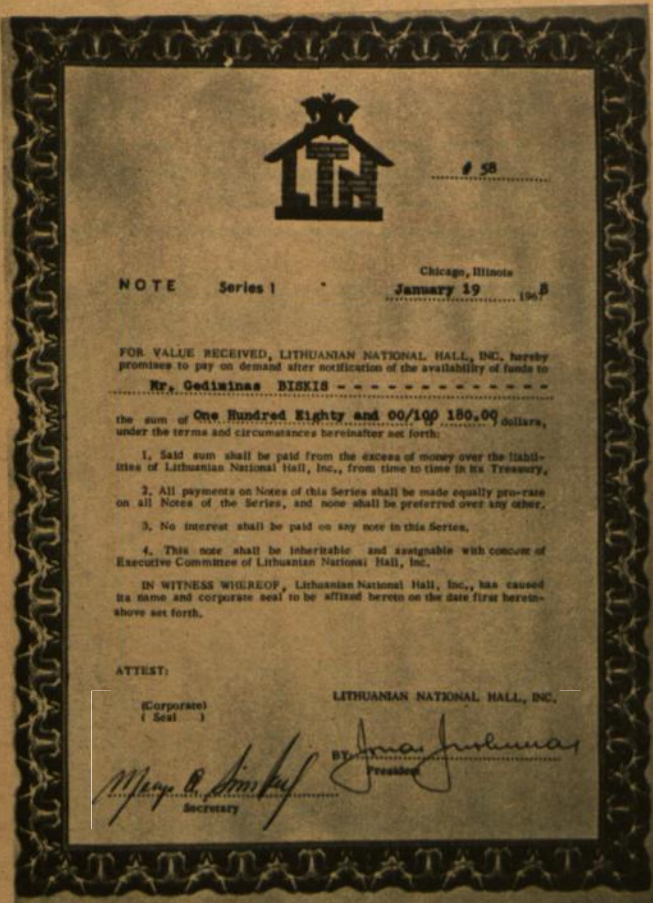
ČEKOSLOVAKAI tęsia savo tvirtinimus, kad jų vykdomos reformos neprieštarauja ištikimybei komunistiniam blokui. Nelauktas ir netikėtas Kosygin vizitas į Prahą greičiausiai ir iššaukė tuos oficialius spaudos ir radijo komentarus. Tačiau to vizito metu netrukdomos studentų demonstracijos parodė esamas nuotaikas visoje nuogybėje, tuo labiau, kad pasmerkiant kai kuriuos šūkus jų nešamuose plakatuose, paaiškėjo, kad siekiama "ilgo amžiaus Sov. Sąj., bet jos pačios kaštais", arba "su sovietais amžinai, -- bet nei vienos dienos ilgiau".

Oficiozas Rude Pravo nesmerkia pačios demonstracijos, tik pažymi, kad ši kartą reikėjo išlaikyti bent taktas Kosygin vizito akivaizdoje. Girdi, "kas žino, ar komunistai liks tais šūkiais patenkinti".

NEW YORKO policija suėmė 6 jaunos negrus, kaltinančius juos ruošiantis nužudyti į savaitę po 1 baltųjų policininką, tuo siekiant sukelti pikta reakciją policininkų eilėse ir negrų bendruomenėje. Pas suimtuosius buvo rasta pačių pagamintos sprogtamosios bombos, parakas, du šautuvai ir pis toletai.

-- Suk dar truputį, tik labai atsargiai!

Ilgalaikės paskolos la kštas, kurį Lietuvių Tautiniai Namai Chicagoje išduoda savo nariams.

LIETUVIŲ TAUTINIAI NAMAI...

(Atkelta iš 1 psl.)

Namai tarnautų visiems lietuviams, kurie tik norės prie jų glaustis.

NAMŲ REIKALINGUMAS

Pirmuoju Lietuvių Tautinių Namų rūpesčiu yra sutelkti lėšas ir išigyti pastogę - namus, kurie būtų sutvarkyti biznio pagrindu, kad galėtų patys save išsilaikyti ir kad ateityje galima būtų gauti iš jų pelno, kuriuo būtų finansuojama lietuviško kultūrinio gyvenimo apraiškos.

Chicago laiminga iki šiol turinti Lietuvių Tėvų Jėzuitų pastatytą, išlaikomą ir sumaniai vedamą Jaunimo Centrą. Ten telpa lituanistinės mokyklos ir ten mokyklinio jaunimo karalija. Ten daug minėjimų, parengimų, suvažiavimų ir t.t. Visa tai neįkainojamos investicijos mūsų lietuviškai atečiai.

Tačiau Jaunimo Centras nepajėgia techniškai visų sutalpinti. Nepajėgs sutalpinti ir praplėstasis Jaunimo Centras.

Daug lietuviškosios studentijos, profesinių ir kitų organizacijų parengimų vyksta ir vyks svetimose patalpose. Ne mažai parengimų dėl vietos stokos visai nedaro. Nėra jokio centro, kuris lietuvių patrauktų, patenkintų jo socialinius reikalavimus. Taip ir keliaujame dažnai be sąlyčio vienas su kitu per svetimas pastoges.

Palyginus neblogai su tvarkėm mokyklinio jaunimo auklėjimą ir moks-

linimasi kad ir šeštadieninėse mokyklose. Bet ar nepradedame prarasti jaunimo, kuris jau yra bebaigęs ar jau baigęs studijas. Ar duodame jam nors minimalias sąlygas, kur jis rastų idomumo ir kur jis galėtų sutikti savo bendraamžį rimtoms diskusijoms ar laisvalaikui praleisti. Ar nėra tarp vyresnios ir jaunesnės kartos plyšio -- nes kiek man yra žinoma, mažai virš 25 metų jaunimo tėra įsijungę į organizacinį bendrąjį lietuvišką gyvenimą, o ir pačios jaunimo organizacijos turi nepaprastai daug sunkumų. Ar pastogės klausimas, kur dažniau galėtume susitikti, bendrauti ir arčiau bei giliau vieni kitų problemas pažinti nėra aktualus?

Tą jaučia Lietuvių Tautiniai Namai ir su savo kukliomis pradinėmis pastangomis kreipdamiesi į lietuviškąją visuomenę žada:

- Igyti visiems lietuviams Chicagoje skirtus namus, nes tinkamų patalpų lietuviškam judėjimui išlaikyti, o ypač dar jį skatinti, labai trūksta.
- Suorganizuoti tų patalpų išlaikymą biznio pagrindais, kad namai patys išsilaikytų ir kad ateityje būtų pramatomas pelnas lietuviškam kultūriniam judėjimui finansuoti.
- Kad akademinės lietuvių jaunimo organizacijos ir korporacijos gautų patalpas Lietuvių Tautiniuose Namuose.
- Kad būtų sudarytos

Lietuviški apdūmojimai prie ežero

Atkopė pavasaris. Lietuviai buriasi prie vandens, ežerų, ežerėlių. Vieni tendainuoja, krykštauja, šnekučiuojasi, kiti metasi žuvauti.

Ežeras sekus, dumblo tas, žolėmis apžėlęs. Atrodo, lyg būtų pavargęs nuo ilgo gulėjimo, senatvės ir rengiasi uždusti dumblo ir žolių glėbyje.

Lietuvis, visada kupinas minčių apie savąją tautą, galvoja: -- Aš neleidžiu ežerą užaugti žolėmis, dumblais, aš jį gražinu. Argi aš užmiršiu savąją tautą, kuri yra pavojuje per nedėkingų, atšalusią tautiečių klaidą užaugti svetimais dumblais.

Žuvis vandenyje, kaip tautietis tautoje. Vanduo išdžiūsta, žuvis miršta. Tautiečių veikumas, gyvastingumas mažėja, tautietis savajai tautai pradeda mirti.

Stovėjo prie ežero Jėzus iš Nazareto. Jis liepė savo mokiniui žuvauti, kad galėtų sumokėti už save mokesį, kuris turėjo būti mokamas valdžiai. -- Simonai - Petrai, -- Jis sakė -- eik į ežerą, įmesk meškerę, imk tą žuvį, kuri pirma pakibs; atvėręs jos nasrus rasi pinigą; ėmęs jį duok mokesčių rinkėjams už mane ir už save. (Mato 17:26)

MOKESČIAI. Mokame valdžiai mokesčius. Tai darome, kaip atlyginimą už tas geroves, kurias mums valdžia teikia: saugumą, gerus kelius, šaalias pagražinimą, švietimą ir t.t.

Valdžiai mokesčius mokame, nes tai įpareigoja valdžios įstatymai. -- Atiduokite visiems ką esate kalti, kam mokesčių -- mokesčių -- kalbėjo Povilas iš Tarso (Rom 13:7).

sportuojančiam jaunimui bent minimalios sąlygos sportuoti.

e) Kad ir neorganizuota lietuviška visuomenė rastų sau vietas Lietuvių Tautiniuose Namuose.

Lietuvių Tautiniai Namai laukia, kad lietuviškoji visuomenė suprastų, kad lietuviškam judėjimui reikia svarbų, skaitlingai įsijungs į Lietuvių Tautinių Namų narių eiles. Nestik sutelktomis pajėgomis tikrai galėsime išigyti lietuvišką pastogę, kuri lietuviškąjį gyvenimą Chicagoje dar daugiau suaktyvins, neleis jam gesėti, bet pratęs jį tolimesnei atečiai.

Čia lietuviškos valdžios neturime. Be turime tokis asmenis, kurie mums vadovauja, veda tautos reikalus į priekį, siekia mūsų vilčių įkūnijimo -- Lietuvai laisvės gražinimo. Turime Vyriausią Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą. Turime Tautos Fondą, kuris padeda VLIK atlikti visų tautiečių vardu Lietuvos reikalus esančius užsienyje. Tai suvienyti reikalai, kad lietuvių atgautų žmogiškas ir tautiškas teises, laisvę ir nepriklausomą valdymą. Galvoju, kad čia randaime pareigą, kuri reikalauja iš mūsų mokesčio.

Valdžiai mokame mokesčius, kadangi to reikalauja įstatymas. Lietuviškuoju atveju įpareigoja tautiškoji sąžinė. Duodame mokesčius Lietuvos Išlaisvinimo Komitetui ar Lietuvių Bendruomenei. Tuo lyg atsiilyginame tam, kas daroma mūsų tautos reikalams.

Tautos reikalai yra mums įstatymas. Nešiojame savyje lietuvišką medalį, kurio vienoje pusėje yra lietuviškumo paveikslas, antroje -- užrašas -- esu lietuvis.

Lietuviškais darbais išreiškiame lietuviško paveikslą grožį; lietuviškomis mintimis, norais puošiamo užrašą, lietuvišką jo vardą.

Meilė Lietuvai įrodo, jei atliekama lietuviška pareiga: dalyvavimas lietuviškame veikime, mokėjimas tam tikros sumos, kuri reikalinga lietuviškam veikimui palaikyti, jį tobulinti, jį atvesti į pabaigą -- nuo Lietuvos nuplėšti raudonąją, kruviną komunistinę vėliavą, duoti Lietuvai pilnąją laisvę.

Gera atlikti lietuvišką pareigą daro visą lietuvių tautą didelę.

Prez. Antanas Smetona kalbėjo: "Kiekvienas mesdamas savo auką, pasižybs artėsimas esąs tautai -- Lietuvai -- kurią likimo verčiamas turėjo palikti, pabrėš solidarumą savai tautai".

Mano galvosena -- duoti Lietuvos Išlaisvinimui, Lietuvai Bendruomenei yra pareiga, lyg lietuviui duotas įsakymas; duoti Lietuvos Fondui, Balfui, vienuolių įstaigoms -- yra aukos.

Niekas negali įpareigoti duoti auką. Auka yra laisvas kiekvieno žmogaus veiksmas, nėra įpareigojimas.

Labai nejauku, kada kas tarsi per jėgą prašo aukų.

Šias mintis apmąs-

tant gavau iš Lietuvių Fondo kvitą, kad fondas gavo mano auką \$100 inai. Nekaltinu tų, kurie kvitą pasirašė, atsiuntė.

Bet kaltinu tą, kuris be mano pinigų, be mano noro ir sutikimo tai padarė.

Tai ne mano auka, bet auka to, kuris mano vardan tai išrašė.

Tebūnie jam atleista, nes gal nežinojo, ką padarė. Atleiskite už išsireiškimą, bet man atrodo, kad saivalavimas tik atstumia, o ne pritraukia aukotojus.

Nesu žuvų gaudytojas, bet jei ką pagauanu kiek kišenėj atsiranda virš, pirmiausia atlieku lietuvišką išipareigojimą:

moku mokesčius, o aukas duodu tik tada, kada ne vieną, bet daugiau "žuvų" pagauanu.

Kad ir šaltokas, vėsus ežerų vėjas, negali atšaldyti lietuviškos širdies, meilės Motinai - Tėvynei.

Jonas Paskutinis

HELP WANTED MALE

GUARDS

Detroit, full and part-time openings in Detroit and suburbs. Uniforms and equipment furnished. Full time guards receive life and hospitalization insurance, paid vacations, \$91 weekly, 48 hours. To quality, preferred age 21 years or older, good police and work record, telephone and transportation required. For information, call 313-444-4999 weekdays, 9-5 p.m. Saturdays 9 a.m. to 12:30. An Equal Opportunity Employer (59-60)

Skaityk ir platink
DIRVĄ

DIRVOS NOVELĖS KONKURAS

RANKRAŠČIAMS ĮTEIKTI DATA:
1968 M. GEGUŽĖS 31 D.

Šiais Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo sukaktuviais metais mėcenatas SIMAS KAŠELIONIS DIRVOS novelės konkursui skiria dvi premijas: I -- 300 dolerių ir II -- 150 dolerių.

TEMA. Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą ir turinį patiems pasirinkti, tačiau šiais sukaktuviais metais premijuojamos novelės turėtų būti patriotinio pobūdžio literatūriniai kūriniai.

ILGIS. Novelės rankraštis turi būti ne trumpesnis, kaip 16 standartinių mašinos puslapių spaudai, pralaidžiant vieną tarpą. Pageidaujama, kad novelė nebūtų ilgesnė, kaip 50 mašinos puslapių, tačiau toleruojamos išimtys pagal novelės siužetą ir meninę vertę.

PARUOŠIMAS. Konkursui siunčiami rankraščiai turi būti paruošti tik rašomąja mašinėle ir pasirašyti slapyvardžiu. Tas pats slapyvardis užrašomas ant pridėdamos voko, kuriame užlipinamas raštelis su autoriaus tikrąja pavarde, adresu ir telefono numeriu. Vokas nebus atidarytas, jeigu ant jo bus pažymėta: nelaimėjus -- neatplėšti.

ADRESAS RANKRAŠČIAMS SIŪSTI: Dirva, Novelės Konkursas, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

LAIKAS. Paskutinė konkursiniam rankraščiui įteikti data: 1968 m. gegužės 31 d.

JURY KOMISIJA. Sudaryta iš trijų asmenų, ji visiškai nepriklausomai paprasta balsų dauguma sprendžia, kas premijuotina ir kas rekomenduotina spausdinti. Jeigu komisija nuspręstų, kad nė viena jai pateiktų novelių nepremijuotina, premijos ar premija šiais metais neskiriama, perkeliama į ateinančius metus ir panaudojama greta eilinės ateinančių metų premijos.

SĄLYGOS. Laimėjusiam autoriui ar laimėjusiems autoriams 300 dolerių ir 150 dolerių premijos bus įteikiamos 1968 metų rudenį. Konkurso skelbėjas Dirvos laikraštis turi teisę premijuotąsias noveles be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje, atskiru leidiniu ar novelių rinkinyje. Autoriai gali premijuotąsias noveles spausdinti antruoju leidimu arba jų siužetais rašyti dramas, poetas ar romanus.

NEPREMIJUOTIEJI RANKRAŠČIAI gražinami jų autoriams arba paliekami naudotis konkurso skelbėjui atskirai sutartomis sąlygomis.

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

DIRVA

The Lithuanian Newspaper

Established 1915

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103

Telephone: 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Monday, Wednesday and Friday except in case
of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$13.00, Single copy 10 cents,

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00, Dirva išeina
tris kartus į savaitę, išskyrus šventes ir du kartus
liepos ir rugpjūčio mėnesiais.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

Galima ir pro šonines duris

Praeitą kartą šioje skiltyje kalbėjome apie galingųjų valstybių baimę iškelti tarptautiniame forume Baltijos valstybių klausimą. Baimę, kuri daugiau ir daugiau panašėja į menkavertybės kompleksą. Kas gi lieka tokiu atveju sugestijonuoti, iškelti ar svarstyti? Diplomatiniam darbe painiavų, sunkumų ir nepasisekimų neišvengsi. Dėl to tame darbe daugiausia laimi veržlesnieji, aktyvesnieji. Kaip sakoma, diplomatijos darbų sferon įeina ir veržimasis pro šonines duris.

Grįžtant prie Teherano konferencijos, pasirodo, kad komunistų pavergtų kraštų klausimas jei ir neprasiveržė į posėdžių salę, jis vistiek buvo iškeltas ir delegacijos apie tą klausimą išgirdo. Visa tai pasiekė energinga laisvųjų ukrainiečių delegacija, sudaryta iš jų atstovų, atvykusių iš JAV, Kanados, Prancūzijos ir net Argentinos.

Ukrainiečiai, turį plačios apimties ir tvirtų visokio pobūdžio organizacijų, taip pat nepateko į konferencijon išleistų delegacijų tarpą. Mat, ten buvo oficialūs "sovietinės Ukrainos" atstovai. Bet vistiek, į Teheraną nuvykus, jie išsiderėjo platesnį pasikalbėjimą "Teheran Journal" laikraštyje, jame nušviečiant tikrąją padėtį sovietų okupuotose kraštuose. Pasikalbėjimo nuorašai su atitinkamais memorandumais buvo išdalinti visų delegacijų nariams.

Komunistinių kraštų atstovai tų įvykių buvo netikėtai užklupti. Visų posėdžių eiga gi ėjo "pagal planą": pasiginčijo arabai su žydais, buvo išklaustyti Afrikos ir Azijos tautų atstovų skundai prieš P. Vietnamą, P. Korėją ir JAV dėl karo Vietname, ėjo kalbos apie P. Afrikos ir Portugalijos "rasizmą" ir jų kolonialinę politiką...

Komunistinės Ukrainos atstovui P. Nedbailo akis į akį susitikus koridoriuje su laisvųjų ukrainiečių atstovais, aiškiai išryškėjo nešvarios sąžinės jausmai, nesuvaldant pasipiktinimo ir pradėjus net grąsinti, kad, girdi, "mes esam stipresni už jus ir turime ilgas rankas!" šaukė įsikarščiaęs Nedbailo. "Viskas, kas čia jūsų parašyta, yra niekai. Visi politiniai kaliniai yra paleisti". Į klausimą, kodėl apie tai oficialiai nepranešama, Nedbailo atšovė, jog tokios smulkmenos neverta pranešinėti. "Ar 25 metai Sibire yra smulkmena?" klausia laisvųjų ukrainiečių atstovas, vėliau savo viešbutyje susilaukęs telefoninių grąsinimų...

Tuo ukrainiečių žygis nepasibaigė. Jiems pavyko susitikti ir išsikalbėti su čekų, lenkų, rumunų, prancūzų ir kanadiečių delegacijų atstovais, tik žinoma, nepavyko nei vieno iš jų įtikinti, kad pavergtų tautų klausimą iškeltų oficialiame forume.

Ta pačia Teherano konferencijos proga daug laiškų, telegramų ir memorandumų susilaukė ir JTO gen. sekretorius U Thant. Memorandumų tarpe yra ir Baltijos Moterų Tarybos memorandumas. Konferencija Teherane yra tik pradžia panašių konferencijų. Svarstomų klausimų eiga vėliau bus perkelta į Paryžių, kuris kiek lengviau pasiekiamas negu Teheranas. Nėra daug vilčių, kad ir Paryžiuje atsirastų galimybė prasiveržti pro oficialiuosius varžtus, uždėtus komunistų pavergtų kraštų klausimui iškilti. Bet, kaip matome, ne visi pavergtųjų kraštų atstovai vadovaujasi ir derinasi prie "oficialiosios linijos". Atrodo, kad nieko kito ir nelieka, kaip suaktyvinti "šoninių durų politiką". Propagandiniu atžvilgiu ji kartais net naudingesnė.

BALTIJOS VALSTYBIŲ DIENA

Kanadoje yra prasidėjęs naujas ir sveikintinas judėjimas -- trims Baltijos tautoms ruošti bendrą sukaktuvinių metų minėjimą. Toks minėjimas -- Baltiečių Diena -- įvyko Londone, Ont. Iškilmes prasidėjo pamaldomis katedroje. Mišias atnašavo vysk. V. Brizgys. Po Mišių padėti vainikai prie žuvusių karo veteranų paminklo centrinėje miesto aikštėje. Bendrą baltiečių vainiką padėjo ir kalbą pasakė Baltų Federacijos Kanadoje pirm.

Kronbergs, kitą vainiką -- baltiečiai karo veteranai. Iškilmingi pietūs ir visa kita Dienos programa vyko naujai pastatytame ir labai puošniame Centennial Hall pastate. Pagrindiniu kalbėtoju, neatvykus premjerui J. Diefenbaker, buvo jo artimas bendradarbis London South apylinkės atstovas federaciniame parlamente J. Irvine, konservatorius. Jis yra retai sutinkamas oficialus aukštas pareigūnas, giliai suprantas mūsų

REIKIA STIPRINTI INFORMACIJĄ

VLIKo pirm. dr. J. K. Valiūnas apie laisvąjį pasaulį

VLIKo pirmininkas dr. J.K. Valiūnas neseniai grįžo aplankęs daugelį laisvojo pasaulio kraštų, kur jis sekmingai populiarino Lietuvos laisvės bylą, iškeldamas sovietinio okupanto smurtą ir mūsų tėvynės teisę į laisvę ir nepriklausomybę.

Dirvos bendradarbė Emilija Čekienė kreipėsi į VLIKo pirmininką, pateikdama jam keletą klausimų, kuriais jis mielai sutiko plačiau supažindinti Dirvos skaitytojus su kelionėje patirtais išpučiais.

-- Nuo bendros pasaulio politikos priklauso ir pavergtųjų tautų laisvės ir nepriklausomybės atstatymas. Ar dabartinis tarptautinis politinis įtempimas turi įtakos Lietuvos laisvinimo pastangoms?

-- Tautos, siekiančios nepriklausomybės arba apjungimo tą gali padaryti jeigu ne savo jėgomis, tai politinės konsteliacijos padedamos. Savo jėgomis šiandien netgi tokia galinga valstybė

problema, tarptautinio komunizmo pavojų ir didelę amerikiečių auką tam pavojui atremti.

Į rimtą nuotaiką ir reikalo įvertinimą gražiai įsijungė ir kiti garbės svečiai kanadiečiai: Londono miesto burmistras, parlamento narys H. Stafford, liberalas, ir kiti. Iš baltiečių kalbėjo konsulai arba jų pavaduotojai. Labai nuoširdų sveikinimą pasakė ir ukrainiečių atstovas, neseniai lankęsis už geležinės uždangos.

Po pietų įvyko labai plataus masto trijų tautų menininkų koncertas, kuriame dalyvavo Toronto "Varpas", Hamiltono "Gyvataras", Londono "Baltija", latvių solistai A. Kalnins (sopranas) P. Geistauts (baritonas) ir estų merginų ritminės gimnastikos grupė. Į iškilmes iš Toronto buvo nuvykę Lietuvos gen. konsulas dr. J. Žmuidzinas, KLB pirm. A. Rinkūnas, lietuvių vicepirm. Baltų Federacijoje J. R. Simanavičius ir daug jaunimo, dalyvaujančio ir nedalyvaujančio meniniuose vienuose. Dalyviams buvo dalinama karta Baltų Federacijos Kanadoje išleista brošiūra apie baltiečių tautas. Brošiūros lietuviškąją dalį vykusiai paruošė A. Nausėdas.

EMILIJĄ ČEKIENĘ

kaip Vokietija nesugeba apjungti visus savo tautos žmones į vieną demokratine valstybę ir turi laukti palankios politinės konsteliacijos.

Kalbant apie apjungimus, šiandien labiausiai garsinamas ir diskutuojamas Vietnamo klausimas, kuris labai akivaizdžiai parodo, kad jėga perkirstos valstybės sienos, nustatant geografi-

turi pagrindo tikėti, jog jų spartumas greitina ir mūsų tautos išsilaisvinimą.

Mano įsitikinimu lietuviai ir laisvame pasaulyje vis aiškiau mato, kad didžiosios pasaulio jėgos turi skaitytis su savo piliečių aspiracijomis ir naujai gimstančiomis idėjomis, kurių net ir prievarta nesugeba išnaikinti. Pasaulio įvykių raida yra tokia sparti ir dalinai daugelio nesu-

Dr. J. K. Valiūnas, VLIKo pirmininkas.

nės paralelės pagelba ar kitomis dirbtinomis priemonėmis, negalės pasilikti ilgai dirbtiname geografiniame plote tarp savęs ideologiniai kovojančiomis tautos dalimis. Panaši padėtis yra ir su komunistų okupuotais kraštais, kurie yra dirbtinai įjungti į Sovietų imperiją ir tik jėga gali būti išlaikomi jos daliniais.

Jeigu pasaulis šiandien būtų suskilęs į dvi pastovias dalis ir karinė sovietų jėga sugebėtų palenkti ir okupuotųjų tautų intelektualinį vystymąsi, mes būtume priversti sutikti su faktu, jog mūsų tėvynė pasiliks jos įtakoje neprašmatomai ilgą laiką.

Pasaulio politiniai ir ideologiniai pasireiškimai per paskutiniuosius metus aiškiai patvirtina faktą, jog istorijos laikrodis šiandien bėga daug greičiau ir todėl įvykių raida yra nepalyginamai spartesnė. Lietuviai pavergtų tėvynę stebėpaulio įvykius su labai dideliu susidomėjimu ir

prantama, kad ji turi atnešti radikalių pasikeitimų politiniame pasaulio žemėlapyje.

-- Jūs, p. Pirmininke, ką tik grįžote iš kelionės po daugelį kraštų, kurių vyriausybės aplankėte informuodamas apie okupuotos Lietuvos padėtį. Kuriuos kraštus šį kartą lankėte ir kaip jie atsiliėpė apie mūsų tėvynę?

-- Perimdamas sunkias ir atsakingas VLIKo pirmininko pareigas, aš pažadėjau aplankyti visus pasaulio kontinentus, kuriuose yra lietuvių kolonijos tam, kad susipažinti su jų galvojimu, jų padėtimi tuose kraštuose ir surasti pajėgesnių būdų siekti mums svarbių tikslų.

Keliaudamas Australijon ta pačia progą padariau kelionę aplink žemės rutulį ir, norėdamas susitikti su galimais daugiau vyriausybės atstovų bei paskleisti informacijos apie Lietuvą ir VLIKo darbą Lietuvos

nepriklausomybės atstatymo bare.

Man teko lankytis Pietų Korėjoje, Formozoje, Filipinuose, Australijoje, Malazijoje, Tailandėje, Persijoje, Lebaneone, o Europoje aplankiau Italiją, Ispaniją ir Šveicariją. Man malonu pastebėti, jog visur sutikau didelį prielankumą Lietuvai. Nei vienam krašte nesusidūriau su mūsų darbo nesuprantančiais ar šiltai apie mus negalvojančiais žmonėmis.

-- Ar numatote kokios konkrečios naudos iš Jūsų vizitų laisvinimo darbui?

-- Vienas iš konkretesnių uždavinių, kuriuos VLIKas stengiasi atsiekti, yra lietuviškų pašto ženklų gavimas Lietuvos nepriklausomybės 50 metų sukakčiai atžymėti. O taip pat pa informuoti tolimų kraštų gyvenojuos apie Lietuvą aplamai. Konkrečiai kalbant, man pavyko gauti principinį pritarimą iš P. Korėjos ir Filipinų vyriausybės tokius pašto ženklus išleisti dar šiais metais. Abiejuose kraštuose teko kalbėtis tuo reikalu su susisiekimo ministeriais, kurių žinioje yra paštų valdyba, ir jie abu davė savo visišką pritarimą tuo reikalu, bet patys nenorėjo daryti sprendimo, kadangi pašto ženklas įvelia kitą kraštą ir todėl prašė gauti užsienių reikalų ministerijų sutikimą, kas man taip pat abiem atvejais pavyko.

Dabar turim nemažą techninių klausimų, kuriuos nelengva spręsti priimant dėmesin nuotoliu. Filipinuose užsienių ministeriui sergant, teko kalbėtis su jo pavaduotoju, kuris net pasiūlė padaryti Filipinų menininkų tarpe tokio pašto ženklo projekto konkursą, kuris jau kaip toks sukelių žmonių dėmesį krašte ir paruoštų idomę dirvą paties ženklo platinimo klausimuose.

-- Ar svetimi kraštai yra pakankamai informuoti apie Lietuvą ir aplamai rusų komunistų pavergtas tautas?

-- Svetimi kraštai visame pasaulyje su mažom išimtimis yra labai silpnai informuoti ir mes turime rūpintis, kad ši spraga būtų kaip galima greičiau užpildyta. VLIKas yra išleidęs medžiagos apie Lietuvą kondensuotoje formoje, bet jos tiražas per mažas ir jos paskleidimas turėtų būti daug platesnis. Šian dien jau ir Europoje jaunimas beveik nieko nežino (Nukelta į 4 psl.)

PLANINGAS TAUPYMAS

5 1/4%

Mokamas už vienus metų taupymo ląkštus nuo išdavimo datos
(\$10,000.00 ar daugiau, įdedant po \$1,000.00)

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

MOKA GERUS DIVIDENDUS. PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

4 3/4%

Metinis dividendas mokamas už indėlius taupymo knygutėse.

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

REIKIA STIPRINTI INFORMACIJĄ...

(Atkelta iš 3 psl.)

no apie Lietuvą, tai galima išsivaizduoti, kiek apie mus žino korėjiečiai, kiniečiai ar persai.

Man pavyko būti televizijos programoje Pietų Korėjoje pusvalandį laiko ir ta proga kalbėti apie Lietuvą, jos laisvės troškimą ir papasakoti žiūrovams apie mūsų istoriją, geografinę padėtį bei VLIKo darbą. Mano pasikalbėjimas, kurs vyko anglų kalba, buvo verčiamas į korėjiečių kalbą, žiūrovai suprato ir buvo perduotas 6 val. 30 min. vak. tuo

po pasaulio žinių.

Tas pat pavyko atlikti ir Formozoje, kur taip pat programa buvo verčiama į kiniečių kalbą. Tą programą matė ir Kinijos žemyne, nes jie žiūri Formozos programą. Aš manau, kad tai pirmą kartą tuose kraštuose išgirsta apie Lietuvą.

Keliuose kituose kraštuose teko kalbėti per radiją ir turiau pastebėti, kad visose valstybėse, kur tik buvau, išskiriant Persiją, kur vieną dieną po mano išvykimo lankėsi Sovietų premjeras Kosyginas, spauda

gana plačiai aprašė mano apsilankymą, daugumoje su nuotraukomis, o Filipinuose apie mano vizitą ir Vliko veiklą buvo atspausdinta daugiau dešimties straipsnių. (Ir čia dr. Valiūnas parodė visą eilę laikraščių su tokiais straipsniais ir nuotraukomis, kurių stambios antraštės šaukia: "Exile pleads for help", "Wants Australia to aid freedom plan", "Lithuanian official is Manila visitor" ir k.

-- Kokiu būdu tą informaciją apie Lietuvą reikėtų ir toliau tęsti?

-- Visiškai nėra literatūros apie Lietuvą ypač tolimesniuose kraš-

tuose ir tuo mes turime pasirūpinti, kad šipadėtis būtų kiek galima greičiau pakeista. Čia didelių darbų atlieka VLIKo ELTA, nes dabar pradėjome ją siuntinėti anglų kalba ir į tolimus užjūrius.

-- Paskelbti Lietuvos Laisvės Kovos Metai. Be to VLIKo ir kitų veiksmų bei org-jų numatytų pasitangų ir atliktinų darbų kalendorius iš 30 punktų. Tie metai jau beveik įpusėję. Kaip sekasi numatytieji planai įgyvendinti?

-- Mūsų numatytieji planai vyksta gana sekmingai ir vis atsiranda naujų uždavinių, kuriuos

į atliktinų darbų kalendorių įjungiamo. Svarbu kad šie metai iki jų pabaigos būtų mūsų sutelktų jėgų ir didesnio pasiaukojimo Lietuvai metai.

-- Kokios, Jūsų nuomone, šiuo metu efektingiausios bei mums prieinamiausios priemonės Lietuvos laisvinimo kovai tęsti?

-- Mes turime galimai daugiau suglausti savo gretas ir kaip stiprus vienetą vieningai ir prasmingai dirbti visame pasaulyje skleisdami informaciją apie mūsų tikslus, okupuotos Lietuvos padėtį, ypač panaudodami žmogaus teisių

20 metų paskelbimo suaktį Jungtinių Tautų dalyvių, aiškiai parodydami pasauliui, jog tomis teisėmis mūsų pavergtą tautą negali naudotis.

Mes turime sustiprinti ne tik informaciją užsieniečiams, bet taip pat suprasti, jog Jungtinis Finansų K-tas yra reikalingas kiekvieno mūsų paramos toms sumoms sukelti, be kurių ir gražiausi užsimojimai lieka tik gražiomis idėjomis. Efektingai dirbsime ir toliau tik visų lietuvių bendromis pastangomis ir sutarimu.

Aš labai džiaugiuos, kad VLIKas, ALTas ir Lietuvių Bendruomenė sutarė veikti vieningai ir parodyti pasauliui, kad lietuviai tikrai yra sąmoningi ir drausmingi bendrų tikslų siekiant.

NELEIS!

DRUSKININKUS

Prieš kiek laiko iš Montrealio buvo pranešta, kad šių metų ekskursantai į okupuotą Lietuvą gaus teisę Vilniuje pasilikti tik penkias dienas, o likusias 12 turės "vasaroti" Druskininkuose. Į tėviškes ar pas gimines nebus leista vykti. Dabar, staiga, rusų kelionių biuras "Inturist" atmainė anksčiau duotą parėdymą ir kelionės organizuojančioms firmoms pranešė, kad šiemet į Druskininkus lankytojai visai nebus leidžiami (aišku, ten visos vietos jau bus užimtos vasarotojų iš "plačiosios tėvynės"). Vietoj to, Inturistas dabar siūlo šitokią "vasaravimo" planą: 5 dienas išbūti Vilniuje, 5 dienas Maskvoje, o likusį laiką ... Leningrade! Užsirašiusieji vykti (o jų, sakoma, buvę nemaža), išgirdę šitokią naujieną, spiaudosi ir žada išsibraukti: kokių biesų turėčiau vykti į Maskvą ar Leningradą, sako jie, jei aš noriu lankyti savo tėviškę ir mano gimines?! ab

TAURUSIS LIETUVIS IŠ PHOENIX, ARIZONA

Antanas Urbutis, iš Phoenix, atsiuntė Lietuvių Fondui per vietos LF įgaliotinę p. E. Josen-Jasinskiene 200 dol., padidindamas savo įnašą iki \$300.00. Pažymėtina, kad A. Urbutis nėra turtingas, bet turi jautrią širdį lietuviybės reikalams. Jis yra invalidas, vaikšto tik su lazdomis. Jau sukako 80 metų. Įteikdamas poniai E. Josen-Jasinskienei \$200.00 auką LF, linguodamas galva, pasakė: "Kiek mano amžiaus lietuvių pranyksta ir pėdsakų nepaliekę, kad buvo garbingos Lietuvos sūnūs". Šio tauraus lietuvių žodžiai tesuminkština širdį tų lietuvių, kurie yra užkietėję lietuviybės ir savo tautos reikalams. Lietuvių Fondas: 6643 So. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60629. (Sk.)

REIKALINGA MOTERIS

lengvam namų ruošos darbui padedant vyr. amžiaus porai ūkyje prie Detroito. Gyventi kartu. Pageidautina kalbanti lietuviškai. Pasikambinkit ar rašykite:

Mrs. Arthur Sercombe, 16180 Bentler, Detroit, Michigan 48219. Telef. (313) 534-2106. (57-59)

NOW! two more to pour

Naujas 8 skardinių paketas

- Greit atšalą skardinės
- Amerikos vienintėlis liepsnoj daryto skonis
- Viskas pirmos rūšies išskyrus kainą

Stroh's

BEER

PATENKINĄS VIRŠ ŠIMTMEČIO

• DLK BIRUTĖS d-
jos Clevelando skyriaus
naują valdybą sudaro --
V. Nagevičienė -- pirm.
lz. Jonaitienė -- vice-
pirm., Pr. Blument-
lienė -- kasininkė, Vl.
Macijauskienė -- kultū-
ros vadovė, M. Apanienė
-- sekretorė.

Nauja valdyba, kaip
praneša p. V. Nageviči-
enė, buvo išrinkta balan-
džio 28 d. sušaukus ne-
paprastą skyriaus nar-
ių susirinkimą.

• Muz. Zenonas Nomeika
šį penktadienį, gegužės 24
d., 8:30 Covenant bažny-
čioje, 11205 Euclid Ave.,
duos vargonų muzikos re-
čitalį. Išpildys Daquin,
Bach, Reubke, Franck, Mes-
sian, Kačinskis ir Verner
kūrinius.

Iėjimas nemokamas. Lie-
tuviai kviečiami atsilanky-
ti į mūsų tautiečio vargonų
virtuozo koncertą.

• Cleveland Stokers fut-
bolo komanda gegužės 17 d.
žaidė su St. Louis Stars ir
rungtynes baigė lygiomis
-- 1:1, paskutinėmis žaidi-
mo minutėmis Stars rezul-
tatą išlyginus. Stokers ly-
giomis (2:2) baigė rungty-
nes ir su Washingtono ko-
manda užpraėitą savaitę
žaidžiant Clevelande.

Cleveland Stokers vistiek

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS

6835 Superior Ave. Telef. 391-1143

Kviečia visus tapti klubo nariais.

Palaikydami Klubą -- kartu paremsime Cleve-
lando lietuvių organizacijas.

Penktadieniais galima vaišintis bulviniais bly-
nais, dešromis, virtiniais ir kepta žuvimi. Kitomis
dienomis įvairūs kiti valgiai.

Visi susitinkame Lietuvių Klube!

Naturally
**SUPERIOR
SAVINGS**

Main Office: SINCE 1909
798 EAST 185th STREET
6712 SUPERIOR AVENUE
13515 EUCLID AVENUE

HOME and
REMODELING
LOANS
....
INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

1968 M. GEGUŽĖS MĖN. 26 D., 4 VAL. P. P. ŠV. JURGIO PARAPIJOS SALEJE, VYSK. M. VALANČIAUS LITUANISTINĖS MOKYKLOS MOKSLO METŲ UŽBAIGIMO KONCERTAS-LITERATŪROS VAKARAS

Programoje:

"Aukuro" Ansamblis -- vadovas muz. A. MIKULSKIS.
Kanklių orkestras -- vadovė A. MIKULSKIENĖ.
Literatūrinė dalis -- vadovas akt. P. MAŽELIS.
Tautiniai šokiai -- vadovė T. NEIMANAITĖ.

Mokslo metų užbaigime dalyvauja ir ŠV. KAZIMIERO Lituanistinė mokykla.

Numatomas "Aukuro" Ansamblio plokštelės pristatymas.

Visi maloniai kviečiami.

TĖVŲ KOMITETAS

dar laikosi pirmaujančiųjų
turnyro dalyvių eilėje, sa-
vo sąstate turint labai iški-
lių futbolo žvaigždžių, kaip
centro puoliką M. Mendon-
za, Mateos ir kt.

• PABALTIEČIŲ krep-
šinio ir tinklinio turny-
ras, įvykęs gegužės 19 d.
Clevelande, estams ne-
dalyvaujant, praėjo lietu-
vių ir latvių dvikovos
ženkle.

Žaidynės, pradėtos lie-
tuvų ir latvių rungtynė-
mis, pasibaigė užtikrin-
tu lietuvių laimėjimu
-- 16-14, 15-6 ir 15-8.
Lietuvių rinktinę sudarė
iškiliosios Clevelando
Žaibo sportininkės, gra-
žiai talkinamos chicagie-
tės Blandytės-Jamei-
kienės.

Mūsų vyrams gi teko
pasiduoti stipresnei lat-
vių rinktinei rezultatu
12-15, 8-15 ir 5-15.

Po šių dviejų rungtių
buvo atliktas žaidynių ce-
remonialas, kada išsiri-
klavę sportininkai išklausė
visų trijų Baltijos vals-
tybių himnus, trumpas
latvių ir lietuvių atstovų
kalbas (lietuvių vardu
sveikino PLB valdybos
vicepirm., inž. A. Nas-
vytis). Šokių grupė Suk-
tinis, vad. M. Aukštuolio
pašoko porą tautinių šo-
kių, o po to -- vėl rung-
tynės.

Kreipšinyje mūsų jau-
nių komanda suplikė at-
kaklius latvius rezultatu
83-46 (pirmas kėlinys
36-26), gi vyrų koman-
da, nesulaukusi paramos
iš stipresnių Chicagos
žaidėjų, turėjo pralai-
mėti 104-120 (63-67). Lie-
tuvų komandą sudarė
Detroito Kovo ir Cleve-
lando Žaibo krepšinin-
kai. Rinktinėje išsiskyrė
Čekauskas savo už-
tikrintais iš bet kurios
pozicijos (o ypatingai
švariais tolimais) meti-
mais.

Žaidynes organizuoti
teko Žaibo klubui, tarkin-
nant organizaciniam ko-
mitetui su pirm. V. Joku-
baičiu priešaky. Žaidy-
nes rėmė sudarytas gar-
bės komitetas ir visa
eilė mecenatų.

M A I E

CHEMICAL MIXER HELPERS

1ST & 2ND SHIFT

Good hourly rate. Plus
overtime.

Excellent fringe benefits.

APPLY IN PERSON

MACCO
ADHESIVES
GLIDDEN DURKEE DIV.
SOM CORP.

30400 Lakeland Blvd.

Wickliffe, Ohio

An Equal Opportunity Employer
(59-61)

WANTED 1ST CLASS
HAMMERMAN AND HEATERS
PAID INSURANCE
PAID VACATION
All Shifts
Steady work, top rates, apply
GENERAL FORGE AND TOOL CO
18325 Dix-Toledo Rd.
Wyandott, Mich.
313 -- 285-1680
(59-65)

Septynių skirtumų galvosūkis

Kopijuodamas piešinį, dailininkas tyčia padarė septynias
klaidas. Palyginkit abu piešinius ir bandykit surasti tuos sep-
tynius skirtumus.

PARENGIMAI CLEVELANDE

GEGUŽĖS 26 D. Vysk. Va-
lančiaus lit. mokyklos mokslo
metų užbaigimas ir Aukuro An-
samblio koncertas.

GEGUŽĖS 30 - BIRŽELIO 1
D. Amerikos Lietuvių Inžinie-
rių ir Architektų Sąjungos su-
važiavimas ir balius Cleveland
Sheraton viešbutyje.

BIRŽELIO 9 D. Šv. Kazimie-
ro lit. mokyklos mokslo metų
užbaigimas.

BIRŽELIO 14 D. Finis Seme-
tri, Rengia Korp! Neo-Lithuania
Čiurlionio ansamblio namuose.

BIRŽELIO 30 D. LVS Ramo-
vė rengia gegužinę p. Visockio
sodę.

RUGPĖČIO 11 D. -- Ameri-
kos Lietuvių Piliečių Klubas ge-
gužinę šv. Juozapo parke.

RUGSĖJO 7 D. Jungtinių Fi-
nansų Komiteto parengimas --
koncertas.

RUGSĖJO 28 D. Dirvos ren-
giamas jaunųjų talentų vaka-
ras.

SPALIO 5 D. Grandinėlės
vakaras.

SPALIO 19 D. Lithuanian Vil-
lage metinis koncertas - balius.

LAPKRIČIO 16 D. L.V.S. Ra-
movė rengia kariuomenės šven-
tės minėjimą.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

NAUJOS, IDOMIOS KNYGOS!!! UŽSISAKYKITE PER DIRVĄ!!!

A. Merkeliš — SMETONA — Monografija	\$12.00
V. Šliogeris — A. SMETONA — ŽMOGUS IR VALSTYBININKAS	\$2.00
O. J. C. Norem — TIMELESS LITHUANIA	\$4.00
B. Armonienė — PALIK AŠARAS MASKVOJE	\$3.00
V. Volertas — ŠAMOKSLAS — premiuotas romanas	\$3.50
St. Yla — MODERNI MERGAITĖ	\$4.00
Vytė Nemunėlis — MESKIUKAS RUDNOSIUKAS	\$3.00
J. Juodis — TAUTOS KELIU — paveikslų albumas	\$7.00
Gr. Šimukonienė — SU DAINA — Lietuviškų dainų rinkinys	\$2.00
J. Budrys — KONTRŽVALGYBA LIETUVOJ	\$2.50
Pr. Alšėnas — MARTYNAS JANKUS	\$4.00
R. Skipitis — NEPRIKLAUSOMA LIETUVA	\$7.00
Dagys — SKULPTŪRŲ IR PAVEIKSLŲ REPRODUKCIJOS (angliškų įvadu ir parašais)	\$6.00
A. Vaičiulaitis — GLUOSNŲ DAINA — PADAVIMAI	\$2.50
J. Mekas — PAVIENIAI ŽODŽIAI — POEZIJA	\$4.00
A. ŠKEMOS RASTAI I tomas	\$6.00
Dambriūnas, Klimas, Schmalstieg — INTRODUCTION TO MODERN LITHUANIAN	\$7.00
P. Tarulis — VILNIAUS RŪBAS — minkštais viršeliais	\$3.00
kietais viršeliais	\$3.75
J. Gliuda — THE SONATA OF ICARUS (Ikaros Sonata — angliškai)	\$5.00
J. Švaistas — DANGUS DEBESYSE kietais viršeliais	\$3.75
minkštais viršeliais	\$2.50
LITERATŪROS METRAŠTIS — Trečioji Pradalė ir Ketvirtoji Pradalė kietais viršeliais	\$3.75
minkštais viršeliais	\$3.00
J. J. Daužvardis — POPULAR LITHUANIAN RECEIPES	\$2.00
Teiraukitės Dirvoje Jums reikalingų knygų ir plokš- telių reikalų.	

Užsakant knygas, prie kainos prašome prijungti 25 c.
pašto išlaidoms.

Rašykite:

DIRVA,
6907 Superior Avenue,
Cleveland, Ohio 44103

CH. DAUBARO, akordeono virtuozo plokštelė (stereo) LIETUVOS AIDAI gaunama Dirvoje! Kaina -- 5 dol.

Išigykite ar užsisakykite per
Dirvą (6907 Superior Avenue,
Cleveland, Ohio 44103).

Čia pat galite įsigyti ar užsi-
sakyti Kanadoje išleistą plokš-
telę Lietuva Brangi (5 dol.).

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

CHICAGOJE ATIDAROMA SIBIRO KANKINIŲ MOTINOS ŠVENTOVĖ

Gegužės mėn. 26 d., sekmadienį, Chicagos Jaunimo Centre bus ypatingas įvykis -- Sibiro Kankinių Motinos pašventinimas ir iškilmingas įnešimas į tėvų Jėzuitų koplyčią, kuri nuo tos dienos bus vadinama Sibiro Kankinių Motinos koplyčia. Tai bus lyg antrieji Aušros Vartai. Šį nuostabią gražų, aukštos meninės vertės paveikslą sukūrė nežinomas vilnietis, Sibiro tremtinys, iškaldamas paprastoje skardoje Aušros Vartų Marijos atvaizdą.

Paveikslas buvo iš Sibiro išgabentas tremtinių, vykstančių generolo Anders armijon, ir paliktas pas Lenkijos ambasadorių Beirute. Lankantis Beirute a.a. poniai Ligijai Bieliukienei, lenkų ambasadorius jai atidavė šį paveikslą, sakydamas, kad jis priklauso lietuviams. Ponia Bieliukienė jį parvežė ir perdavė Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungai, kuri specialiu Centro Valdybos įgaliotų atstovų raštu 1966 m. liepos 3 d. jį pavedė globoti Chicagos lietuviams jėzuitams. Tėvai jėzuitai pradžioje šiam brangiam paveikslui įrengti šventovę savo koplyčioje.

Ruošiant šią šventovę, buvo sudaryti planai pertvarkyti visą koplyčią, bet dabar, artėjant Jaunimo Centro praplėtimo darbams, nutarta palaukti ir laikinai susilaikyti nuo didesnių koplyčios vidaus pakeitimų, pritaikant jau esamą koplyčioje Marijos altorių šiam mums visiems taip mišiam Aušros Vartų Marijos paveikslui.

Numatoma tokia iškilnių tvarka:

10:45 val. ryto Sibiro tremtinys kun. K. Juršėnas Jaunimo Centro didžiojoje salėje pašventins paveikslą.

11 val. ten pat J.E. vysk. V. Brizgys atnašaus mišias ir pasakys pamokslą. Tuo po mišių bus iškilminga eisena iš Jaunimo Centro į Jėzuitų koplyčią. Paveikslą neš Sibiro tremtiniai ir vilniečiai. Taip pat bus nešama Sibiro tremtinių maldaknygė (originalas). Kviečiami dalyvauti visi lietuviai, o ypač buvusieji Sibiro tremtiniai, kurie eise-
noje žygiuos pirmose ei-

lėse. Organizacijos kviečiamos dalyvauti su vėliavomis. Būtų gražu, kad jaunimas dalyvautų pasipuošęs savo organizacijų uniformomis arba tautiniais rūbais.

Visi ateikime pagerbti Sibiro Kankinių Motiną ir paprašyti jos globos mūsų pavergtai tėvynei.

Tėvų Jėzuitų Vardu
J. Vaišnys, S. J.

• **Dirvos novelės konkursui** gauta novelė "Alytis", pasirašyta slap y v a r d ž i u Klemas Trumpa.

• **LEONARDAS ŠIMUTIS** pasitraukia iš Draugo redaktoriaus pareigų. Gegužės 23 d. jam ruošiamas atsisveikinimas su bendradarbiais.

Draugo redaktorium L. Šimutis išbuvo 50 metų. Ilgą laiką jis taip pat vadovavo ALT ir kt. organizacijoms.

• **Dr. Adolfas Butkys**, nepaisant savo fizinių trūkumų, ne tik sėkmingai baigė aukštus mokslus, bet ir mokina kitus. Jis yra universiteto profesorius ir šiais metais pripažintas ir įtrauktas "Outstanding Men of America" ir "American Men of Science".

Tikrai malonu pabrėžti, kad mūsų jaunieji mokslininkai taip gražiai atstovauja lietuvių amerikiečių tarpe.

CHICAGO

• **Šv. Jurgio parapijos** salėje, Chicagoj, gegužės 12 d. įvyko Lituanistinės mokyklos mokslo metų užbaigimo ir motinos minėjimo iškilmės. Išpuoštoji gražiais paveikslais salėjų tėvų komiteto pirm. St. Kelečienė ir mokyklos vedėja M. Šulaitienė pakvietė garbės prezidiuman kun. dr. A. Baltinį, šv. Jurgio mokyklos vedėja seselę Reginą, buv. mokyt. Spačkauskiene, LB vietos apylinkės pirm. A. Būgą, kurie savo kalbose išskėlė lietuvių kalbos reikšmę, skatino tėvynės meilę ir kartu pagerbė lietuvių motiną.

Tėvų komitetas apdovanojo gėlėmis choro vadovą P. Biličevičių, šokių vad. P. Šuopytę ir kanklių vad. A. Vaičieliūnaitę bei jos mokytę.

Meninėj daly pasirodė mergaičių kanklininkių grupė. Visa eilė mokinių deklamavo gerai išmokus daugelio poetų eilėraščius, skirtus mamytei pagerbti ir tėvynei prisiminti. Gražiai pasirodė mokyklos choras.

Akordeonu pritarė P. Biličevičius. Dvi tautinių šokių grupės pašoko keletą stilingų šokių, kurių vienas "Pas močiutę augau" su vainikėliais šokis publikai labiausiai patiko, publika už tai nesigailėjo katučių.

Po programos mamių paruoštais valgiais visi dalyviai su vaikučiais buvo pavaišinti. Daugelis vaikučių ir suaugusių laimėjo nemaža įvairių dovanų.

N. M.

NEW YORK

• **Chicagos Lietuvių Operos** pasirodymas New York'e birželio 2 d. yra siejamas su Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 50 m. sukaktimi. "Laisvės žiburio" radijo vadovybė deda daug pastangų, kad šis operos pasirodymas ir jubiliejinė sukaktis nuskambėtų kuo plačiau didžiojoje spauldoje. Tuo tikslu į šį rengimą yra pakviesti įvairių laikraščių korespondentai ir jis bus du kartu reklamuojamas New York Times laikraštyje.

LONG BEACH

VEIKLUS LIETUVIS

Long Beach Lietuvių Klubui minint veiklos dešimtmetį, buvęs Klubo pirmininkas ir dabartinis Klubo kasininkas Vincentas B. Archis įstojo į Lietuvių Fondo nariu su 100 dol. įnašu.

V. B. Archis (Arčikauskas) gimęs Lietuvoje, Bardauskų kaime, Gižų valsč., Vilkaviškio apskr. 1905 — 1907 m. prisidėjo prie revoliucinio judėjimo prieš rusų caro valdžią. Kaip siuvėjas dirbdamas kaimuose platindavo po apylinkes atsisaukimus reikalaujant rusų caro Lietuvai nepriklausomybės. Persekiojamas rusų žandarų 1907 m. persikėlė į Ameriką. Atvykęs čia ne lengva buvo įsikurimo pradžia, kaip ir visiems kitiems. Bet per savo ryžtingumą ir sugebėjimą jau turėjo savo siuvyklą su keliais darbininkais ir drabužių krautuve. Tas biznis gerai sekėsi ir į pensiją išėjo jau turėdamas santau-pų.

Jau daug metų gyvena Long Beach kurortiniame mieste prie pat Ramiojo vandenyno ir labai patenkintas saulėtu Kalifornijos klimatu ir savo sveikata. Jaunystės dienomis buvo linksmo būdo ir turėjo artistiškus gabumus. Vaidino: Amerika Partyje, Auksinis veršis ir Joninės. Lietuviškoje veikloje dirbęs: Kultūros ir Labdaros organizacijos Klubo pirmininkas, Lietuvių Bendruomenės skyriaus pirmininkas, Lietuvių Klubo pirmininkas ir kasininkas, Tautinės S-gos skyriaus kasininkas, ALT valdybos narys. Kad ir turi nemažą metų skaičių, bet labai gerai ir sveikai atrodo.

Linkime jam ilgiausių metų.
D. M.

SUSIPAŽINKIME SU AUSTRALIJOS LIETUVIAIS

įsigydami leidinius apie jų visuomeninį ir kultūrinį gyvenimą.

KREPŠINIO IŠVYKA AUSTRALIJON.

Redagavo Jonas Šoliūnas. Daug nuotraukų. Knygoj yra daug medžiagos apie Australijos lietuvių gyvenimą. 153 pusl. Kaina \$3.00.

Gaunama Dirvoje, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103 ir pas leidėją — J. J. Bachunas, Tabor Farm, Sedus, Michigan 49126.

Taip pat patariame visiems įsigyti knygą

BLEZDINGĖLĖ PRIE TORRENZO,

kurioje Pulgis Andriūšis, Vl. Radzevičius ir kt. iškilieji Australijos lietuvių spaudos žmonės vaizdžiai patiekia mūsų brolių gyvenimą tolimame kontinente. Knygos kaina — 2 dol.

Kaimynai ir bičiuliai buvo susirinkę pasveikinti detroitietę D. Briedytę-Stonienę, įsigijusią chemijos srityje Master laipsnį. Sėdi iš kairės: S. Zaparackienė, O. ir J. Briedžiai, J. Pečiūrienė, D. ir L. Stoniai, L. Pečiūtra, P. Gaižutienė ir A. Zaparackas.
J. Gaižučio nuotrauka

DETROITO UNIVERSITETĄ BAIGĖ 4 LIETUVIAI

Gegužės 4 d. Detroito Universitetas įteikė 85-tai universiteto laimėjimui baigimo pažymėjimus. Iš jų 4 atiteko lietuviams.

Master laipsnį iš chemijos temoje: Spectrophotometric Studies of Substitution Reactions of Azidopentachyanoferrate (III) gavo Dalia Briedytė-Stonienė.

Dar nė 8 pilni metai nesuėjo, kai Dalia atvyko į šį kraštą. 1962 metų pradžioje baigė aukštesniąją mokyklą, o 1965 metų viduryje universitetą. Tuo nepasitenkino, ir šiais metais įsigijo master laipsnį.

Ji yra žinomų Detroito nekilnojamo turto prekybininkų Juozo ir Onos Briedžių dukterė.

Dantų Chirurgijos daktaro laipsnį gavo Kazys Leknius.

1964 metais Kazys baigė farmacijos fakultetą ir įsigijo visas vaistinin-ko teises, bet ši pasirink-
toji mokslo šaka atrodo, kad jam nebuvo per daug prie širdies, todėl apsi-sprendė pasukti visai nauju keliu ir pasirinko kitą mokslo šaką. Gavęs Dantų Chirurgijos Daktaro laipsnį, išlaikė valstybinius egzaminus, ir dabar trumpam išvyko atos-togų. Po kokios savaitės grįžęs žada atidaryti savo kabinetą. Kazys Lek-nius yra Korpl. Neo-Li-thuania filisteris, dide-lis muzikos mėgėjas, ir susitvarkęs medžiagi-nius rūpesčius, žada dau-giau laiko pašvęsti mu-zikos sričiai.

Kazys Leknius (prieky), gavęs dar vieną diplomą apieidžia uni-versitetą.
J. Gaižučio nuotrauka

Bachelors of Science lora of Arts Michele Ma-laiipsnį gavo Julita Gied-rė Kvederaite ir Bache-rie Žaliagiryte.
J. Gaižutis

PRENUMERUOKIME DIRVĄ!

Laiškai iš visų pasaulio kraštų byloja, kad patikimiausias lietuvių ryšys ir informacijos šaltinis yra laikraštis. Turime bičiulių ir artimesnių žmonių visur. Ir ten, kur valiutos sunkumai, skirtingos gyvenimo sąlygos, neleidžia skirti laikraščiui reikalingos pinigų sumos. Neapsunkinkime BALF ar kitų labdaros organizacijų laikraščių prenumeratomis ar knygų pirkiniais. Užprenumeruokime laikraštį patys, tuo suteikiant didelę moralinę paramą savo artimesniam žmogui.

Prašome, naudojantis žemiau dedama iškarpa, pasitarnauti artimam broliui lietuviui P. Amerikoje, Vokietijoje ar kitur... o kad ir čia pat Amerikoje...

DIRVA,
6907 Superior Ave.,
Cleveland, Ohio 44103
U.S.A.

Prašau siųsti Dirvą 1 metams (1/2 metų) šiuo adresu

Jungiu čekį, pašto perlaidą 13 dol. (7 dol. 1/2 metų).

Ta proga jungiu Dirvai auką dol.

Parašas

Adresas

Dirvos prenumerata 1 metams — 13 dol., 1/2 metų 7 dol.

Brangiam Tėvui — tauriam lietuviui Tėvy-nėje mirus, jo sūnų, mielą

JUOŽĄ PETKŪNĄ ir jojo šeimą,

nuoširdžiai užjaučiame —

BARTKUS & ASSOC., INC.
BENDRADARBIAI:

S. Antonaitis, E. A. Bartkus,
D. Bartkuvienė, P. Čelkis,
E. Jokubauskas, J. Jurkūnas,
R. Kinderis, A. Mykolėnas,
A. Rimas, K. Sidabras,
R. Sirutis, J. Šulaitis,
J. Vadopalas, M. Valiukėnas,
E. Zabarskas